

Duiding Arbeidsmarktontwikkelingen 2014-III

Augustus 2014

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Ontwikkelingen 2e kwartaal 2014	3
1.1. Economie groeit	3
1.2. Meer export	5
1.3. Aantal uitzenduren neemt verder toe	5
1.4. Meer vacatures	6
1.5. Minder verleende ontslagvergunningen	7
1.6. Aantal faillissementen daalt snel, maar blijft nog hoog	7
1.7. Omvang banenkrimp wordt minder: meeste krimp in zorg	8
1.8. In zes jaar 300 duizend banen minder	9
1.9. Beroepsbevolking krimpt	11
1.10. Aantal WW-uitkeringen hoger dan een jaar geleden	11
1.11. Werkloze beroepsbevolking daalt	12
2. Verwachtingen 2014-2015	15
2.1. Vertrouwen producenten steeds vaker in de plus	15
2.2. Iets meer economische activiteiten in 2014-2015	16
2.3. Omslag naar lichte groei werkgelegenheid in 2015	17
Colofon	18
Lijst van Boxen	
1.1 Nieuwe CBS-cijfers economie: omvang Nederlandse economie groter dan eerder gemeten	
1.2 Drie soorten cijfers duiden ontwikkelingen	
1.3 Ondanks krimpende markt neemt het aantal zelfstandigen fors toe in de zorg	
1.4 Nieuwe CBS-cijfers economie: totaal aantal banen werknemers nauwelijks beïnvloed	
1.5 WW-uitkeringen en werkloosheid overlappen elkaar maar gedeeltelijk	

Samenvatting

Meer economische activiteiten in het tweede kwartaal

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) geeft in haar conjunctuurbericht aan dat de economie zich in de herstelfase bevindt. Het CBS tekent daarbij aan dat het *herstel stagneert*, ofwel niet in kracht toeneemt. Tegelijkertijd noteerde het CBS over het tweede kwartaal van 2014 een economische groei van 0,5% ten opzichte van het kwartaal ervoor. Vergeleken met het tweede kwartaal van 2013 groeide de economie met 0,9%. De groei wordt gedragen door de export. Zo groeide de consumptie van huishoudens en de overheid niet. De investeringen van bedrijven groeide licht. Dit duidt op een bedrijfsleven dat nieuwe afzetkansen ziet.

Ook het toenemende consumentenvertrouwen wijst op herstel. Het consumentenvertrouwen is sinds de zomer van 2013 vrijwel onafgebroken toegenomen. In augustus verslechtert het cijfer iets, maar blijft aanzienlijk beter dan voorgaande jaren. En bedrijven zijn zelfs aanmerkelijk positiever. Het laatste vertrouwenscijfer (juli 2014) is in drie jaar niet zo hoog geweest. Ondernemers hebben vooral een verbeterd oordeel over hun orderportefeuille.

Arbeidsmarkt verbetert verder: echter omslag naar groei aantal banen pas in 2015

Op de arbeidsmarkt zijn in de afgelopen maanden duidelijke verbeteringen te zien: het aantal uitzenduren groeit al driekwart jaar, in het tweede kwartaal van 2014 is het aantal vacatures gestegen en zijn er minder verleende ontslagvergunningen. Maar ook het aantal faillissementen heeft een duidelijk neerwaartse trend. Bovendien zien we dat, hoewel het aantal WW-uitkeringen nog wel hoger is dan een jaar geleden, dat de groei van het aantal WW-uitkeringen steeds kleiner wordt.

Het aantal banen neemt echter in het tweede kwartaal 2014 verder af. Wel is de afname minder groot dan in de afgelopen twee kwartalen. Bovendien zien we dat de sector zorg- en welzijn voor bijna de helft verantwoordelijk is voor de banenkrimp. Daarmee neemt de banenkrimp in het bedrijfsleven dus af.

Voor dit jaar als geheel wordt nog een beperkte economische groei verwacht, maar in 2015 trekt de groei verder aan. Dat verwachten de economische bureaus van de grote Nederlandse banken en het CPB. Voor de arbeidsmarkt in 2014-2015 worden de volgende arbeidsmarktontwikkelingen verwacht:

- De arbeidsmarkt reageert vertraagd op het economische herstel.
- De vraag naar arbeid (werkgelegenheid) ontwikkelt zich gunstiger:
  - De werkgelegenheid krimpt in 2014 weliswaar, maar de krimp is de helft van vorig jaar. Mede door de hogere economische groei wordt in 2015 gerekend op banengroei met +20 duizend.
  - Het aantal vacatures dat ontstaat, reageert snel op de economie en groeit in 2014 en 2015 met 80 á 90 duizend per jaar. In 2015 ontstaan er in totaal bijna 800 duizend vacatures.
- Het aanbod van arbeid (beroepsbevolking) blijft in de periode 2014-2015 grofweg op peil.
- Vraag en aanbodontwikkelingen bepalen de omvang van de WW-uitkeringen:
  - In het eerste halfjaar van 2014 daalt volgens de laatste cijfers het aantal WW-uitkeringen, maar over een geheel jaar gemeten wordt toch nog een lichte groei verwacht.
  - Eind 2015 is volgens de prognose het aantal WW-uitkeringen iets lager dan het jaar daarvoor.

Al met al zien we dat op basis van de economische verwachtingen de arbeidsmarkt iets kan herstellen. Op veel onderdelen zien we al herstel. Op andere onderdelen – zoals het banenherstel – moet nog gewacht worden tot 2015. Bovendien merken we op dat de onzekerheden in de prognoses relatief groot zijn. Aan de ene kant is het economisch herstel nog niet krachtig: een kleinere economische groei kan zo maar leiden tot verder werkgelegenheidsverlies in 2015. Zeker als de crisis in Oekraïne zich verder uitbreidt. Aan de andere kant kan er ook meer (internationale) economische dynamiek ontstaan waardoor de banengroei en daarmee een daling van het aantal WW-uitkeringen krachtiger uitpakt.

Kortom veel economische en arbeidsmarktindicatoren staan gunstig. Maar het herstel van de economie en arbeidsmarkt is aarzelend en onzeker.

1. Ontwikkelingen 2e kwartaal 2014

1.1. Economie groeit

De ontwikkeling van de omvang van de Nederlandse economie wordt afgemeten aan het Bruto Binnenlands Product in Nederland (BBP). De groei van het BBP is gelijk aan de toename van de consumptie van de huishoudens en de overheid, de investeringen van bedrijven en de export (minus de import).

We gaan hierbij uit van de nieuwste gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het CBS heeft eind juni namelijk cijfers over de omvang van de Nederlandse economie aangepast aan nieuwe (internationale) richtlijnen. Vanaf nu zal het CBS primair rapporteren over de economie op basis van deze nieuwe internationale standaarden (Box 1.1). Bovendien zijn recent de voorlopige economische cijfers over het tweede kwartaal beschikbaar gekomen.

Box 1.1 Nieuwe CBS-cijfers economie: omvang Nederlandse economie groter dan eerder gemeten

Veranderende economie vereist andere statistiek

Het CBS presenteert cijfers over de omvang van de Nederlandse economie in de Nationale Rekeningen. Deze cijfers worden verzameld op basis van internationale richtlijnen. Op die manier zijn economische prestaties van individuele landen zo goed mogelijk onderling vergelijkbaar. Omdat de economie verandert, denk aan de toegenomen globalisering en de opkomst van de ICT-sector, wijzigen van tijd tot tijd ook de internationale richtlijnen:

- Conceptuele wijzigingen: veranderingen door wijziging van opname van economische transacties
- Gewijzigde bronnen en methoden: veranderingen door (ander) gebruik van (nieuwe) statistieken

De internationale richtlijnen veranderen gemiddeld een keer per tien jaar. Het CBS heeft recentelijk de nieuwe richtlijnen toegepast en noemt dat de *Revisie*. Door de revisie wijzigen de cijfers met terugwerkende kracht. Om een idee te hebben wat de invloed is van de nieuwe richtlijnen heeft het CBS de cijfers van 2010 vóór de revisie vergeleken met die van ná de revisie.

Hogere economische output en lagere schuldquote door revisie

Een van de belangrijkste wijzigingen in de meting van het economisch product van Nederland (Bruto Binnenlands Product: BBP) is dat uitgaven aan research en development (R&D) tot investeringen worden gerekend. Voorheen werden R&D-uitgaven niet geteld in het BBP. Daarnaast noemt het CBS nog een reeks van andere conceptuele wijzigingen. Bovendien worden nieuwe statistieken en andere classificaties gebruikt.

Al met al neemt het BBP in 2010 toe met zo'n 45 mld. euro (+8%) tot 632 mld. euro. Dat het CBS een hoger BBP meet, betekent niet dat we rijker zijn geworden: de nieuwe cijfers geven alleen een betere beschrijving van de prestaties van de Nederlandse economie. Door het hogere BBP neemt ook de schuldquote van Nederland behoorlijk af. De schuldquote 2010 is na de revisie berekend op 59% (eerder was dat nog 63%). In 2013 is de schuldquote ook duidelijk lager dan eerder gerapporteerd. Daarmee is het pad tot de EU-norm voor de overheidsschuld (60%) korter dan eerder gedacht.

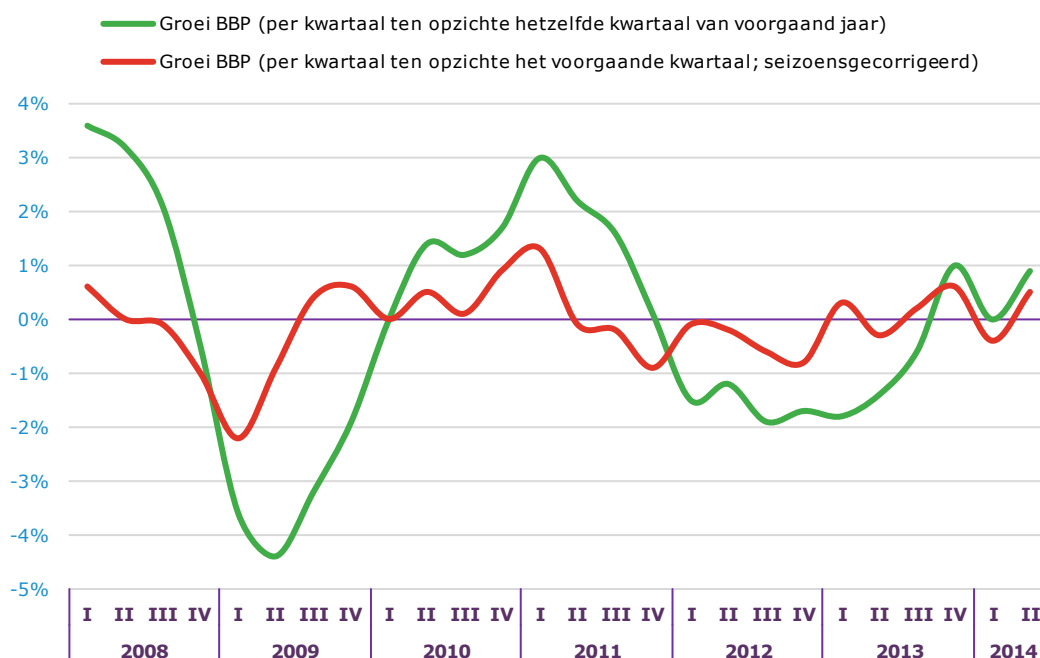
a) CBS, 'Nationale rekeningen voldoen aan nieuwe internationale richtlijnen', juni 2014 en CBS, 'Nationale rekeningen Revisie 2010', maart 2014.

Figuur 1.1 laat de ontwikkeling van het BBP per kwartaal zien. De Nederlandse economie groeit zowel ten opzichte van het voorgaande kwartaal (rode lijn) als ten opzichte van hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar (groene lijn).

Al met al zien we verbeteringen op verschillende terreinen. Zo is de onderliggende trend in de export (ondanks zwakkere resultaten in mei) gunstig. Daarnaast zien we bedrijfsinvesteringen al een paar kwartalen toenemen. En dat is goed nieuws, want alleen als bedrijven groeikansen zien, zullen bedrijven weer gaan investeren. Ook de huizenmarkt lijkt zich te herstellen. Toch zijn er ook minder gunstige ontwikkelingen. Bijvoorbeeld huishoudens met grote (hypotheek)schulden zijn geneigd tot afbouw van de schuld. En euro's gebruikt om schulden af te lossen....die worden niet besteed in de economie. Daarnaast blijven er signalen dat bedrijven moeilijk krediet krijgen¹.

¹ AD, 'De ellende met onze economie is wel/niet*' voorbij', 16 juli 2014.

Figuur 1.1 Nederlandse economische ontwikkeling per kwartaal, tot en met tweede kwartaal 2014 (CBS)

In de *conjunctuurklok* vat het CBS de ontwikkelingen van de belangrijkste indicatoren over de economie samen. En de meeste conjunctuurindicatoren wijzen op herstel. Maar tegelijk constateert het CBS dat het herstel niet aan kracht toeneemt: het instituut spreekt van een stagnerend herstel².

Box 1.2 Drie soorten cijfers duiden ontwikkelingen

Ontwikkelingen in economie en banen worden door het Centraal Bureau voor de Statistiek op drie manieren weergegeven. Elk cijfer heeft zijn eigen kracht en de verschillende cijfers worden in de media door elkaar heen gebruikt.

- Kwartaal-op-kwartaal cijfer. Dit cijfer geeft – gecorrigeerd voor het seizoen – de ontwikkelingen weer ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Voordeel van het kwartaal-op-kwartaal cijfer is dat het snel de ontwikkelingen in beeld brengt. Nadeel is dat – voor de seizoenscorrectie – een model gebruikt wordt, dat altijd een benadering van de werkelijkheid is.
- Jaar-op-jaar cijfer. Het jaar-op-jaar cijfer geeft de ontwikkeling weer ten opzichte van hetzelfde kwartaal één jaar eerder. Voordeel hiervan is dat het de ontwikkeling in het afgelopen jaar samenvat zonder dat een modelmatige correctie voor het seizoenseffect nodig is. Nadeel is dat ontwikkelingen met vertraging zichtbaar worden.
- Gemiddeld jaarcijfer. Het voordeel is dat het cijfer de informatie over een geheel kalenderjaar samenvat.

Ter illustratie geven we hier de drie cijfers voor 2012-2014 van de economische groei:

	Groei		
	kwartaal-op-kwartaal	jaar-op-jaar	gemiddelde jaarcijfer
1e kwartaal 2012	-0,1%	-1,5%	
2e kwartaal 2012	-0,2%	-1,2%	
3e kwartaal 2012	-0,6%	-1,9%	
4e kwartaal 2012	-0,8%	-1,7%	
Geheel 2012			-1,6%
1e kwartaal 2013	0,3%	-1,8%	
2e kwartaal 2013	-0,3%	-1,4%	
3e kwartaal 2013	0,2%	-0,6%	
4e kwartaal 2013	0,6%	1,0%	
Geheel 2013			-0,7%
1e kwartaal 2014	-0,4%	0,0%	
2e kwartaal 2014	0,5%	0,9%	

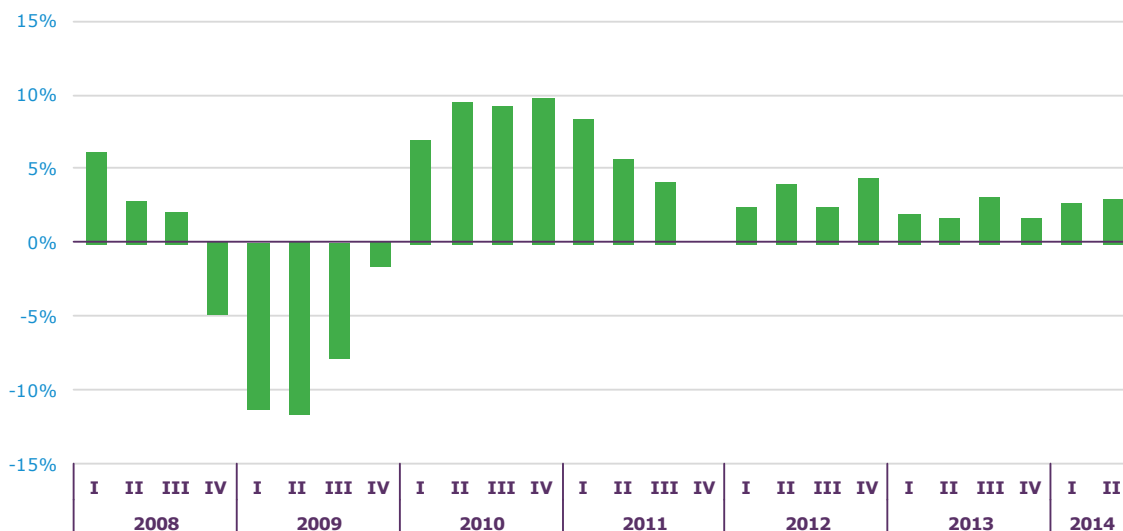
In deze notitie willen we vooral aansluiten bij de meest recente ontwikkelingen en bespreken we hier vooral het kwartaal-op-kwartaal cijfer en het jaar-op-jaar cijfer.

² CBS, 'Conjunctuurbeeld weinig veranderd', 14 augustus 2014.

1.2. Meer export

De wereldhandel is een belangrijk gegeven voor de Nederlandse open economie. Immers de Nederlandse uitvoer hangt sterk van de wereldhandel af. Nederland verdient ongeveer een derde van het bruto binnenlands product via de export. In de periode januari-april 2014 groeide het exportvolume weliswaar, maar dat was beperkt. In mei 2014 zien we zelfs een krimp van het exportvolume van goederen: het CBS noemt als oorzaak dat de uitvoer van aardgas en aardolieproducten krimpt. In juni is er weer een positieve exportgroei. Kijken we naar kwartaalcijfers dan zien we een groei van 2,9%³.

Figuur 1.2 Ontwikkeling uitvoer goederen en diensten per kwartaal opzichte van een jaar geleden tot en met het tweede kwartaal 2014 (CBS)

1.3. Aantal uitzenduren neemt verder toe

In het eerste halfjaar van 2014 lag het aantal uitzenduren telkens duidelijk hoger dan een jaar geleden. Dat blijkt uit de cijfers van de Algemene Bond van Uitzendondernemingen (ABU) – goed voor 60% van de uitzendmarkt. De groei van het aantal uitzenduren past bij het beginnend hestel van de economie, waarin werkgevers nog terughoudend zijn om zelf meteen nieuw personeel in dienst te nemen. Als het economisch herstel doorzet en de orderportefeuilles goed gevuld zijn, kunnen werkgevers overgaan tot het aannemen van vast personeel. Tegelijk is er ook een structurele trend om arbeid flexibeler in te zetten. Dat hoeft niet alleen uitzendwerk te zijn; ook neemt het percentage bedrijven dat zzp'ers inzet de afgelopen jaren toe tot 31%⁴.

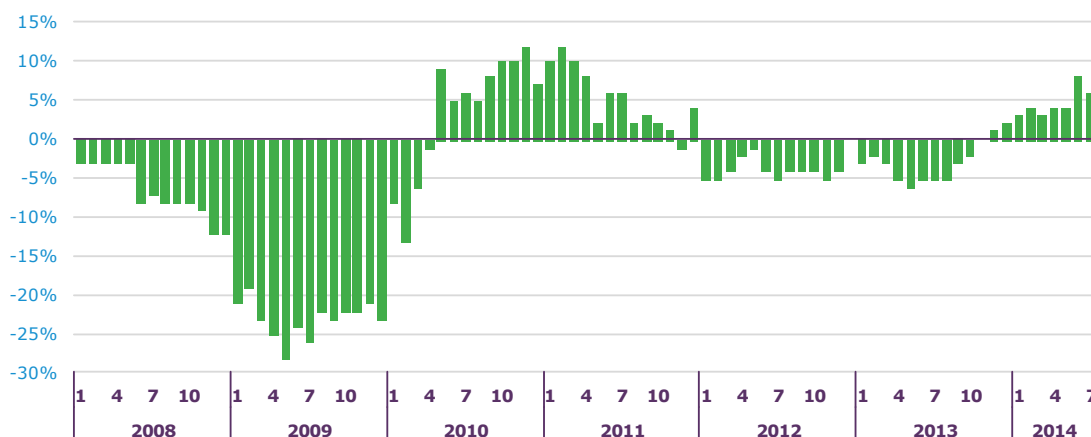
Dat de uitzendsector de wind mee heeft, bevestigt ook USG People (moederbedrijf van ondermeer Start en Unique). USG People geeft aan dat voor het eerst in vijf jaar weer vraag is naar vakantiekrachten. Als bedrijven nog overcapaciteit hebben – zoals in voorgaande jaren – dan vangen bedrijven het vakantieverlof van medewerkers op met eigen personeel. Dat dit nu minder gebeurt, is een positief signaal voor de arbeidsmarkt⁵.

³ CBS Conjunctuurbericht 'Uitvoer krimpt', 15 juli 2014 en 'Conjunctuurbeeld weinig verander', 14 augustus 2014.

⁴ UWV, Vacatures in Nederland, 13 mei 2014

⁵ Telegraaf, 'Barometer USG People wijst op mooier weer', 31 juli 2014.

Figuur 1.3 Ontwikkeling van het aantal uitzenduren volgens de ABU per verslagperiode tot en met juli 2014 (ten opzichte van een geheel jaar eerder)

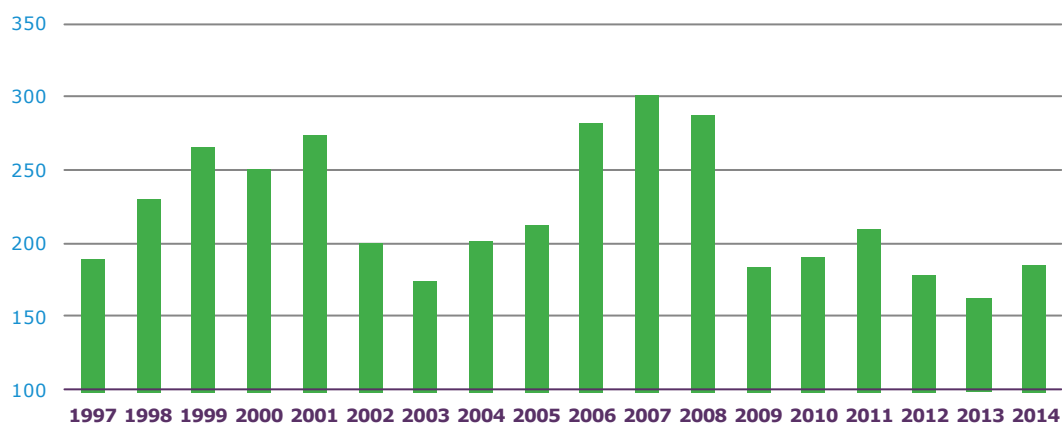
1.4. Meer vacatures

De ontwikkeling van het aantal vacatures is een belangrijke indicator voor de kansen van werkzoekenden. Het CBS meet de totale vacaturemarkt in Nederland. Twee meetpunten zijn veel gebruikt:

- Het aantal openstaande vacatures.
  - o Eind tweede kwartaal 2014 zijn dit er 113 duizend, 16 duizend (+17%) meer dan een jaar geleden. Dat het aantal openstaande vacatures op jaarbasis groeit, zien we voor het tweede kwartaal op rij.
  - o Van kwartaal op kwartaal zijn er 4 duizend meer vacatures (+4%), na correctie voor seizoenseffecten.
- Het aantal vacatures dat in een kwartaal ontstaat.
  - o In het tweede kwartaal van 2014 zijn er 185 duizend vacatures ontstaan: traditioneel meer dan in het eerste kwartaal van het voorafgaande jaar. Daarom is – in verband met seizoensinvloeden – een vergelijking met het een vol jaar geleden beter. Ook dan zien we een toename: 23 duizend meer vacatures. Dat is een stijging van 14%. Maar ook ten opzichte van twee jaar geleden is het aantal ontstane vacatures hoger (figuur 1.4).

Figuur 1.4 Aantal ontstane vacatures per kwartaal, tweede kwartaal in 1997 – 2014 (CBS)

X.1000

De toename van het aantal ontstane vacatures duidt op meer dynamiek op de arbeidsmarkt (ook al krimpt het aantal banen nog) en betekent meer kansen voor werkzoekenden. Toch ligt het niveau van het aantal vacatures nog altijd relatief laag in vergelijking met de jaren voorafgaand aan de crisis.

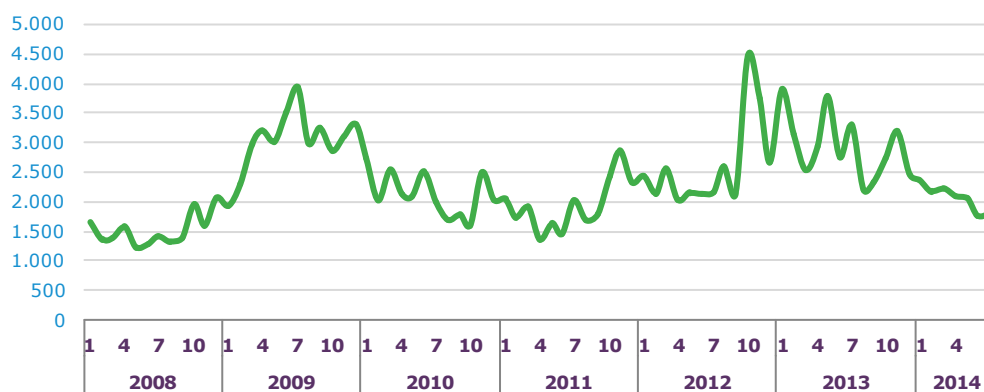
Uit een andere bron blijkt eveneens dat de vacaturemarkt lijkt aan te trekken. In de publicatie 'De Jobfeed Index Q2 2014' van 10 juli 2014 blijkt dat er een groei is van 17% van het aantal vacatures in het tweede kwartaal ten opzichte van hetzelfde kwartaal van vorig jaar⁶.

1.5. Minder verleende ontslagvergunningen

Een bedrijf dat te maken heeft met minder afzet heeft ook minder behoefte aan personeel. De inkrimping van het personeelsbestand gaat gewoonlijk eerst via afbouw van tijdelijke contracten en door vrijwillig vertrek. Maar als de afzet bij een bedrijf scherp afneemt en er niet snel een verbetering van de marktomstandigheden wordt verwacht, moet een werkgever soms overgaan tot gedwongen ontslag. Er zijn dan twee ontslagroutes: via de kantonrechter of via een vergunning van UWV. Zelfstandigen die moeten stoppen of tijdelijke contracten die niet worden verlengd, komen niet tot uiting in ontslagcijfers.

De dalende trend vanaf 2013 in het aantal door UWV verleende ontslagvergunningen zet zich door in de eerste zeven maanden van 2014. In deze periode werden 35% minder ontslagvergunningen verleend door UWV dan vorig jaar in dezelfde periode.

Figuur 1.5 Aantal verleende ontslagvergunningen per maand door UWV, januari 2008 - juli 2014 (UWV)

1.6. Aantal faillissementen daalt snel, maar blijft nog hoog

Het aantal faillissementen ontwikkelt zich gunstig: het aantal neemt duidelijk af in de eerste zeven maanden van dit jaar. Het voortschrijdend driemaandsgemiddelde kwam in juli 2014 uit op 546 en daarmee 29% minder dan een jaar eerder. Het aantal is in drie jaar nog niet zo laag geweest.

Vooraf in de handel (123), de financiële dienstverlening (112) en de specialistische dienstverlening, zoals advisering en onderzoek (66), zijn bedrijven failliet verklaard.

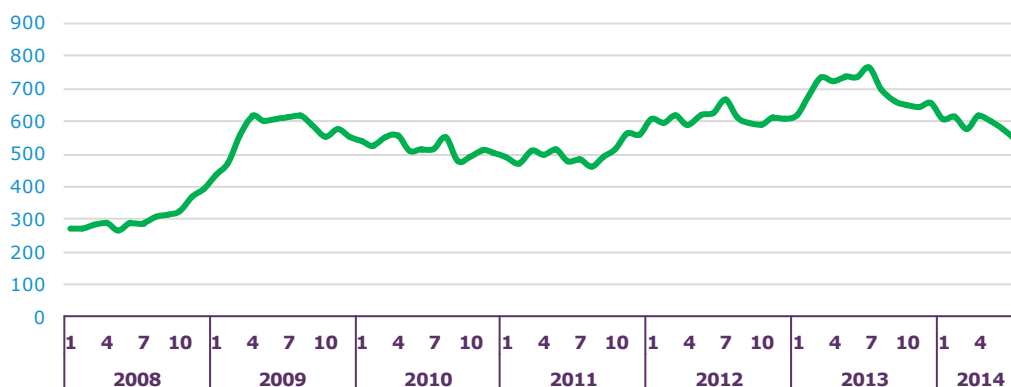
In de bouw is in juni een opmerkelijke daling te zien. Het aantal faillissementen in juni nam in vergelijking met een jaar geleden af van 128 naar 45⁷.

⁶ We merken op dat meting van het CBS en Jobfeed op onderdelen verschilt. Zo gaat het bij Jobfeed om online vacatures (CBS: alle vacatures) en meet Jobfeed ook vacatures voor uitzendkrachten.

⁷ CBS Conjunctuurbericht 'Fors minder faillissementen', 11 juli 2014 en 'Meer faillissementen uitgesproken door extra zittingsdag', 12 augustus 2014.

Figuur 1.6 Aantal faillissementen bij bedrijven en instellingen per maand, 3 maands voortschrijdend gemiddelde, januari 2008 – juli 2014 (CBS)

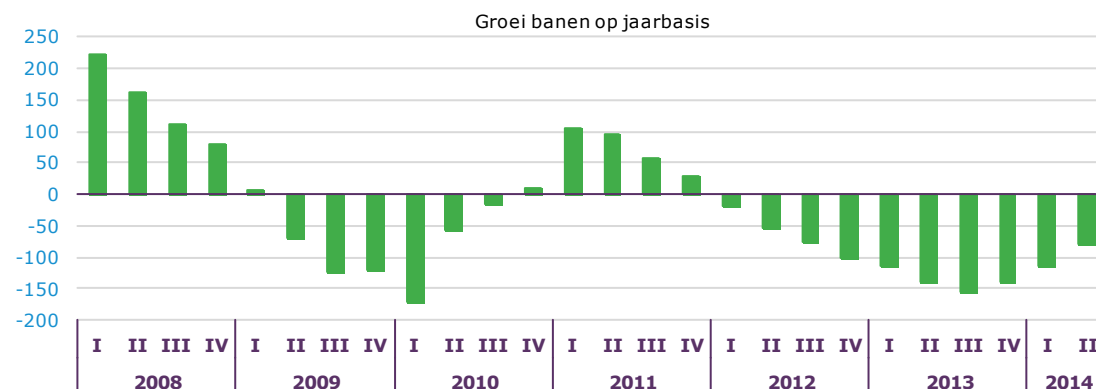
1.7. Omvang banenkrimp wordt minder: meeste krimp in zorg

Het aantal banen van werknemers is in het tweede kwartaal van 2014 ongeveer 80 duizend lager (1%) ten opzichte van hetzelfde kwartaal van 2013 (figuur 1.7). Er is nu tien kwartalen op rij sprake van werkgelegenheidskrimp.

Positief is dat de werkgelegenheidskrimp al drie kwartalen minder groot wordt. Ook is in het tweede kwartaal van dit jaar de banenkrimp op jaarbasis in de meeste sectoren minder groot dan in het voorgaande kwartaal.

Figuur 1.7 Ontwikkeling van het aantal banen per kwartaal, tot en met het tweede kwartaal 2014 (ten opzichte van hetzelfde kwartaal voorgaand jaar) (CBS)

X 1.000

De Arbeidsmarktbarometer van Manpower duidt voor het 3^e kwartaal van 2014 op een vlakke ontwikkeling: er zijn net zoveel werkgevers die uitbreiding als werkgevers die krimp van de werkgelegenheid verwachten. Na correctie van het seizoen verwacht een zeer kleine meerderheid van de werkgevers nog een krimp van het personeelsbestand. En dit beeld is minder florissant dan de afgelopen twee kwartalen. Overigens geldt dat verreweg de meeste werkgevers (94%) als antwoord geven 'het personeelsbestand wijzigt niet': de Manpower barometer moeten we vooral zien als stemmingsbeeld van ondernemers⁸.

Het beeld per sector wisselt. We zien dat er in het tweede kwartaal twee sectoren zijn waar er sprake is van banengroei op jaarbasis: namelijk de informatie en communicatiesector en de zakelijke dienstverlening (uitzendwezen). Van de Nederlandse banenkrimp op jaarbasis is bijna de helft toe te wijzen aan de krimp in zorg en welzijn.

⁸ Manpower, 'Manpower Employment Outlook Survey Nederland', juni 2014.

Tabel 1.1 Ontwikkeling van het aantal banen van werknemers, per sector, In het tweede kwartaal van 2014 (CBS)

	Banen werknemers 2013 2e kwartaal x 1000	Banen werknemers 2014 2e kwartaal x 1000	2013-2014 2e kwartaal x 1000
Alle economische activiteiten	7.824	7.744	-80
Gezondheids- en welzijnzorg	1.320	1.285	-35
Bouwnijverheid	328	307	-21
Financiële dienstverlening	249	238	-11
Nijverheid (geen bouw) en energie	816	808	-8
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	517	509	-8
Cultuur, recreatie, overige diensten	307	301	-6
Onderwijs	520	516	-4
Handel, vervoer en horeca	2.026	2.024	-2
Verhuur en handel van onroerend goed	67	66	-1
Landbouw, bosbouw en visserij	104	103	-1
Informatie en communicatie	228	230	2
Zakelijke dienstverlening	1.343	1.357	14

1.8. In zes jaar 300 duizend banen minder

Voor een vergelijking voor en na de crisis, hebben we in tabel 1.2 de ontwikkeling van de werkgelegenheid per hoofdsector zichtbaar gemaakt in de afgelopen zes jaar:

- De Nederlandse economie als geheel heeft in het tweede kwartaal van 2014 ongeveer 4% minder banen van werknemers dan zes jaar terug. Dit komt overeen met verlies van 303 duizend banen.
- Alleen de sector zorg laat per saldo nog een groei van de werkgelegenheid zien. Maar ook daar is de ontwikkeling gekeerd: de afgelopen zes kwartalen is het aantal banen in de zorg lager dan in het 4^e kwartaal van 2012.
- Veel werkgelegenheidsverlies zien we bij de bouw (-24% in zes jaar), financiële dienstverlening (-16%) en verhuur en handel van onroerend goed (-15%). Wat logisch is gezien de malaise in de bouw en de moeilijke huizenmarkt in de afgelopen jaren. Dat laatste zorgt ook voor minder financiële hypotheekdiensten.

Tabel 1.2 Ontwikkeling van het aantal banen van werknemers, per sector, tweede kwartaal 2008 en 2014 (CBS)

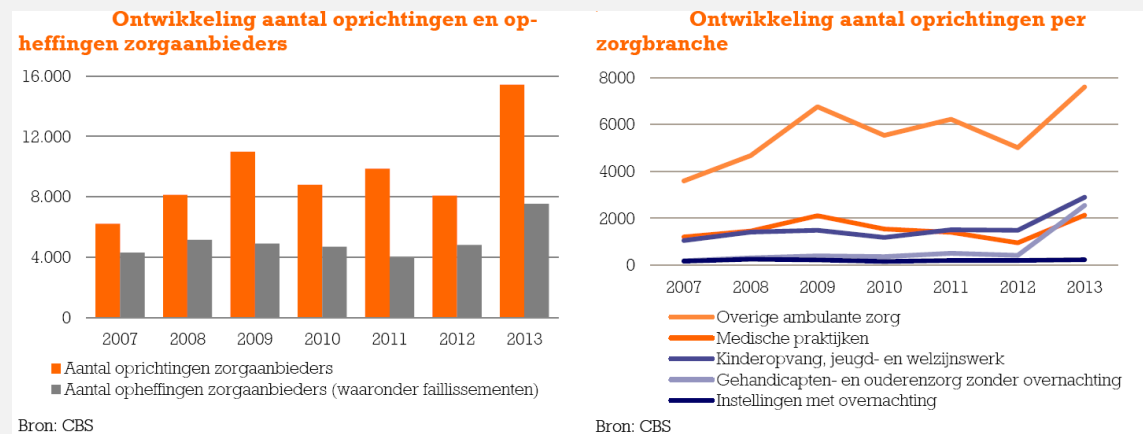
	Banen werknemers 2008 2e kwartaal x 1000	Banen werknemers 2014 2e kwartaal x 1000	2009-2014
Bouwnijverheid	403	307	-24%
Financiële dienstverlening	282	238	-16%
Verhuur en handel van onroerend goed	78	66	-15%
Zakelijke dienstverlening	1.494	1.357	-9%
Nijverheid (geen bouw) en energie	887	808	-9%
Landbouw, bosbouw en visserij	113	103	-9%
Informatie en communicatie	242	230	-5%
Alle economische activiteiten	8.047	7.744	-4%
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	524	509	-3%
Onderwijs	525	516	-2%
Handel, vervoer en horeca	2.013	2.024	1%
Cultuur, recreatie, overige diensten	297	301	1%
Gezondheids- en welzijnzorg	1.190	1.285	8%

Box 1.3 Ondanks krimpende markt neemt het aantal zelfstandigen fors toe in de zorg

In de UWV-arbeidsmarktprognose is gerapporteerd dat het aantal zelfstandigen in 2014-2015 het meest groeit in de specialistische zakelijke diensten, bouw en zorg en welzijn.

Het economisch bureau van ING heeft over de bedrijfsdynamiek in de zorg aanvullende analyses gemaakt. ING geeft aan dat zowel het aantal oprichtingen als opheffingen van zorgaanbieders sterk oploopt: er is dus sprake van een grotere dynamiek. Per saldo is het aantal zorgaanbieders in 2013 met 8 duizend (7%) gestegen (linker figuur).

Vooral het aantal nieuwe aanbieders van ouderen- en gehandicaptenzorg groeit snel in 2013 (rechter figuur). Normaal gesproken neemt het aantal nieuwe zelfstandigen toe in een groeiende markt. Maar de zorg is een stagnerende markt, waarbij de werkgelegenheid duidelijk onder druk staat. De groei van het aantal zelfstandigen in de zorg moeten we vooral zien als 'herintredend zorgpersoneel'. Dit zijn personen die eerder in dienst waren in de zorgsector en na ontslag voor zich zelf begonnen zijn. In de huishoudelijke hulp is een dergelijke ontwikkeling al langer zichtbaar. Deze 'eenpitters' leveren goedkopere zorg dan traditionele zorgaanbieders. Dit verklaart de paradox van een startersgolf in een stagnerende markt.

Al met al kunnen we zeggen dat in de zorg en welzijn het aantal zelfstandigen weliswaar nog geen omvangrijk fenomeen is, maar dat het aantal zelfstandigen relatief snel groeit omdat daar wordt gereageerd en geanticipeerd op (toekomstige) hervormingen.

a) ING Economisch Bureau, 'Startersgolf in stagnerende markt', 23 juli 2014.

Box 1.4 Nieuwe CBS-cijfers economie: totaal aantal banen werknemers nauwelijks beïnvloed

Nu het CBS de cijfers over de economie heeft aangepast, vindt ook een aanpassing van de arbeidsmarktgegevens plaats. Immers de beschrijving van het aantal banen in de arbeidsrekeningen vindt plaats door gegevens te combineren uit verschillende bronnen (zoals het BBP, de sectorrekeningen en de loonaangifte door werkgevers). Het aantal werknemersbanen wijzigt nauwelijks, maar het aantal zelfstandigen is fors hoger a):

- Aantal banen voor werknemers groeit met 28 duizend: nog geen half procent hoger.
- Aantal banen voor zelfstandigen groeit met 598 duizend: bijna de helft hoger.

Het aantal banen voor zelfstandigen dat volgens de nieuwe richtlijnen wordt geteld ligt aanzienlijk hoger door;

- Beter gebruik van op het CBS aanwezige nieuwe informatie over zelfstandigen.
- Wijzigingen in contractvormen, waardoor krantenbezorgers, folderaars en alfahulpverleners meetellen.
- Meetellen van babysitters en gastouders.
- In eigen beheer bouwen van huizen beter verwerkt etc.
- Het 'zwarte' deel van de economie beter is beschreven en opname van illegale activiteiten in de arbeidsrekeningen.

Nu het CBS ook meer activiteiten uit de informele economie meerekent, krijgen we een totaalbeeld van de economische output: zowel van de formele als de informele economie. Voor de informele kant van de economie maakt het CBS gebruik van eigen onderzoek en schattingen.

a) CBS, 'CBS: Kleinere economische krimp eerste kwartaal door nieuwe EU-richtlijn en additionele gegevens', 25 juni 2014. CBS, 'Revisie nationale rekeningen', Mededeling 6 maart 2014 en CBS, 'Nationale rekeningen revisie 2010', maart 2014.

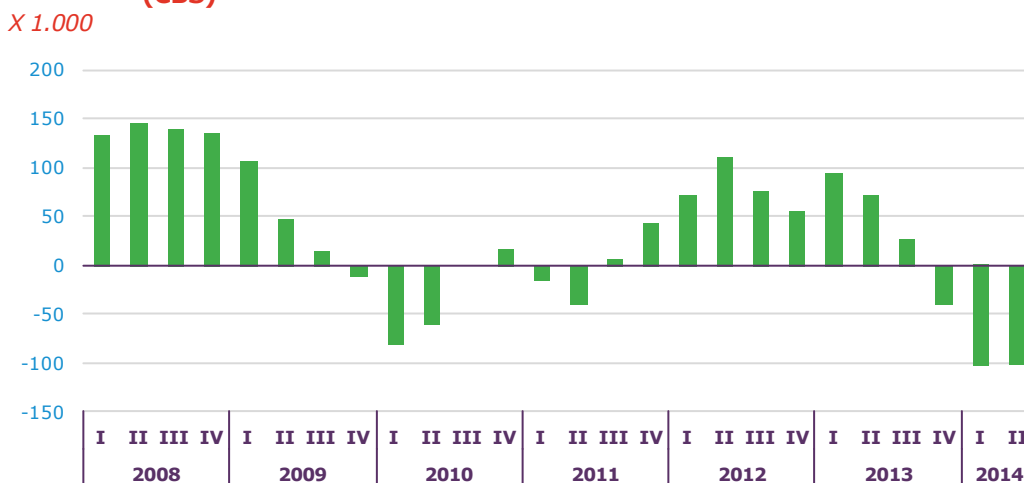
b) Vraag (en antwoord): Herziening van de berekeningsmethode voor het BBP (Europees parlement):

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2014-002685+0+DOC+XML+V0//NL>

1.9. Beroepsbevolking krimpt

Na de vraag naar arbeid door werkgevers kijken we in deze paragraaf naar het aanbod van arbeid door werknemers: de beroepsbevolking. De omvang van de beroepsbevolking ligt eind tweede kwartaal en eind juli ongeveer 100 duizend lager dan één jaar geleden: -1,2% (figuur 1.8).

Figuur 1.8 Ontwikkeling van de beroepsbevolking per ultimo kwartaal, tot en met tweede kwartaal 2014 (ten opzichte van hetzelfde kwartaal voorgaand jaar) (CBS)

De afname van de beroepsbevolking gaat gepaard met een daling van de bruto arbeidsparticipatie in de laatste drie kwartalen. Daarbij zien we een afnemende stijging van de arbeidsparticipatie bij ouderen en een daling bij jongeren. Bij ouderen spelen de versobering van pensioenuitkeringsregelingen, een hoger verwachte AOW-leeftijd en de onzekerheid over de hoogte van toekomstige pensioenen een rol in de grotere bereidheid om langer door te werken. Bij jongeren blijft de arbeidsparticipatie lager dan voor de crisis.

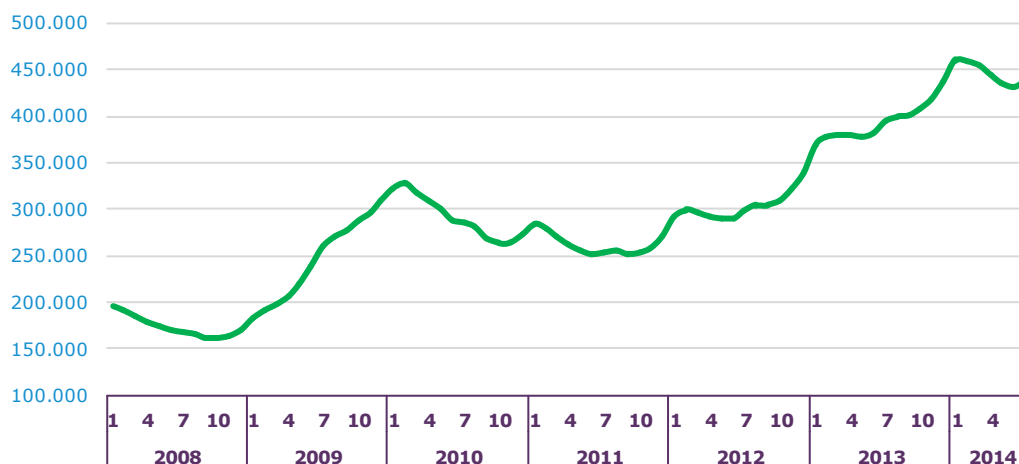
1.10. Aantal WW-uitkeringen hoger dan een jaar geleden

Arbeidsvraag (paragraaf 1.7) en arbeidsaanbod (paragraaf 1.9) beïnvloedt het aantal lopende WW-uitkeringen. Het aantal *lopende* WW-uitkeringen is sinds de piek eind januari geleidelijk aan gedaald. Het aantal *nieuwe* WW-uitkeringen in het eerste halfjaar – ten opzichte van het eerste halfjaar van 2013 – blijft bijna stabiel. Het aantal *beëindigde* gevallen is – zowel door het vinden van werk en het bereiken van de maximale duur – juist toegenomen. Het gevolg is dat in het eerste halfjaar het aantal *lopende* WW-uitkeringen daalt.

Het laatst bekende cijfer is dat van juli 2014. In die maand is het aantal nieuwe WW-uitkeringen hoger dan het aantal dat beëindigde, waardoor het aantal lopende WW-gevallen iets oploopt.

Voor inzicht in de reële trend is het beter met een heel jaar terug te vergelijken: dan vallen seizoenseffecten grotendeels weg. Dan zien we dat eind juli het aantal mensen met een WW-uitkering 42 duizend (11%) hoger ligt dan een jaar geleden. Wel constateren we dat de toename – ten opzichte van een jaar geleden – kleiner wordt. Bovendien zien we een opmerkelijk herstel bij de bouw en bij uitzendbedrijven (kleine afname WW-uitkeringen ten opzichte van vorig jaar).

Figuur 1.9 Aantal WW-rechten januari 2008 – juli 2014 (UWV)

Ook zien we dat jongeren sterker profiteren van economisch herstel dan ouderen. Bij jongeren zien we een daling van het aantal WW-uitkeringen (-8% voor 25minners), terwijl onder 55-plussers we een groei van het aantal uitkeringen zien (+23% voor 55plussers): zie tabel 1.3

Tabel 1.3 Aantal WW-uitkeringen eind juli 2014 en eind juli 2013

	2014	2013	mutatie 2014 / 2013	
	jul	jul	aantal	%
Totaal	436.957	394.578	42.379	11%
15 - 25 jaar	16.133	17.561	-1.428	-8%
25 - 35 jaar	70.074	69.053	1.021	1%
35 - 45 jaar	96.312	92.804	3.508	4%
45 - 55 jaar	130.866	114.578	16.288	14%
>= 55 jaar	123.569	100.580	22.989	23%
onbekend	3	2	1	
>= 50 jaar	191.545	159.089	32.456	20%

1.11. Werkloze beroepsbevolking daalt

Het officiële werkloosheidscijfer in Nederland is de werkloze beroepsbevolking. Dat omvat alle personen van 15-64 jaar zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week), die actief op zoek zijn naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en daarvoor beschikbaar zijn (nationale definitie werkloze beroepsbevolking).

De werkloosheid is in het tweede kwartaal afgenomen. In de maand juli zien we een groei van het aantal werklozen, maar dat is volledig te wijten aan seizoensinvloeden. Als we daarvoor corrigeren, zien we een daling naar 645 duizend (figuur 1.10).

We zien dus een aantal maanden een afname van de werkloosheid. Nu kan een dergelijke afname ontstaan doordat meer banen ontstaan of omdat mensen zich niet meer beschikbaar stellen voor arbeid en zich terugtrekken van de arbeidsmarkt. Het CBS rapporteert dat in het eerste kwartaal de werkloosheid daalde doordat mensen zich terugtrokken van de arbeidsmarkt, maar dat in het tweede kwartaal meer (werkloze) mensen aan het werk kwamen. En dat laatste is een gunstige ontwikkeling.

Box 1.5 WW-uitkeringen en werkloosheid overlappen elkaar maar gedeeltelijk

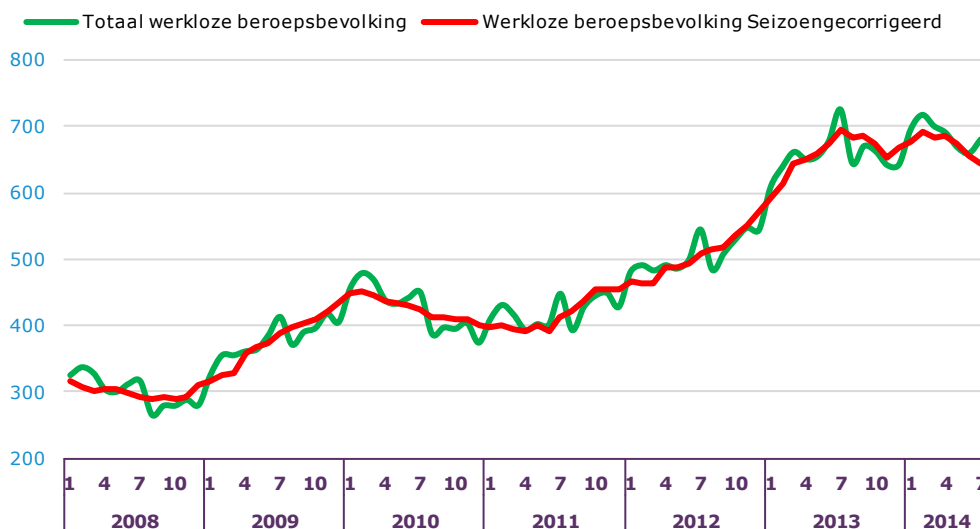
In het spraakgebruik worden begrippen als werkloosheid en WW-uitkering soms door elkaar gebruikt. Toch zijn het heel verschillende begrippen, die elkaar maar deels overlappen. De cijfers verschillen dan ook behoorlijk. In juli 2014 werden door het CBS 680 duizend werklozen geteld (niet gecorrigeerd voor het seizoen), terwijl bij UWV 437 duizend WW-uitkeringen werden geregistreerd. Waardoor ontstaan deze verschillen?

Uiteraard zullen verreweg de meeste WW-uitkeringen voldoen aan de vereisten voor het tellen als 'werkloos' (minimaal zoeken naar werk van twaalf uur of meer per week, actief zoeken naar werk en direct beschikbaar). Toch tellen bij de CBS-enquête niet alle WW-uitkeringsgerechtigden mee als werkloos. Denk aan mensen die voor weinig uren werkloos zijn, zoals mensen die gedeeltelijk werk hebben hervat. Ook hebben werklozen veelal geen WW-uitkering, maar een WWB-uitkering of geen uitkering (zoals werkloze schoolverlaters).

Beide getallen zijn relevant omdat ze eigen sterke punten hebben. Zo geeft het CBS-Werklozencijfer aan hoeveel mensen in Nederland actief naar werk zoeken en direct beschikbaar zijn. Terwijl het aantal WW-uitkeringen, meer detail kent (naar regio, opleidingsniveau, beroepsrichting en sector).

Bij de interpretatie van de getallen moet ook rekening gehouden worden met de manier waarop de cijfers tot stand komen. De CBS-werkloosheid wordt gemeten door een steekproef, waardoor er altijd sprake is van een onnauwkeurigheidsmarge. Hierdoor is het beter om, in plaats van te kijken naar de ontwikkeling in één maand, naar veranderingen in meerdere maanden achtereen te kijken. Het aantal UWV-WW-uitkeringen wordt bepaald op basis van registratie. Daardoor is er bij WW-uitkeringen geen statistische onnauwkeurigheidsmarge.

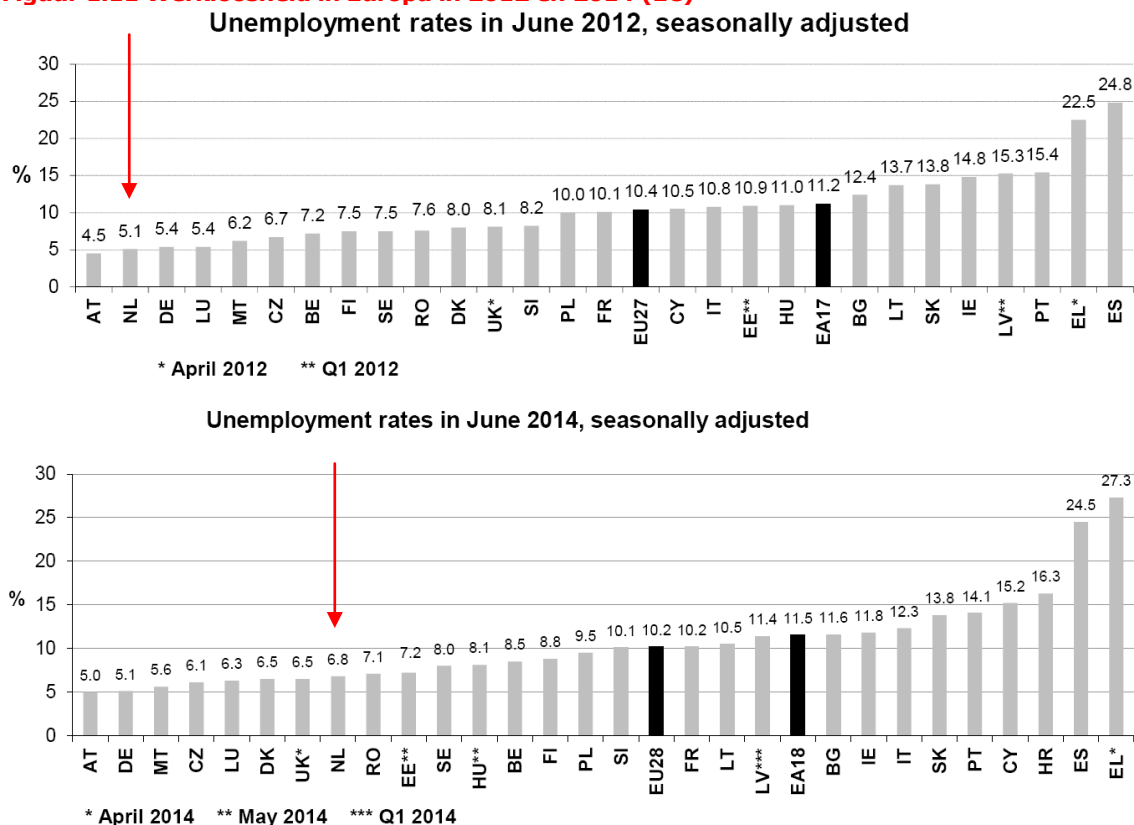
Figuur 1.10 Werkloze beroepsbevolking per maand, januari 2008 t/m juli 2014 (CBS)
X 1.000

In juli is de werkloosheid aanzienlijk hoger dan tijdens de economische crisis van 2009. Destijds probeerden bedrijven namelijk – ondanks het tekort aan afzet – toch personeel in dienst te houden (Labour Hoarding). Echter daarna hebben bedrijven hun personeelsbestand meer in balans gebracht met de afzet.

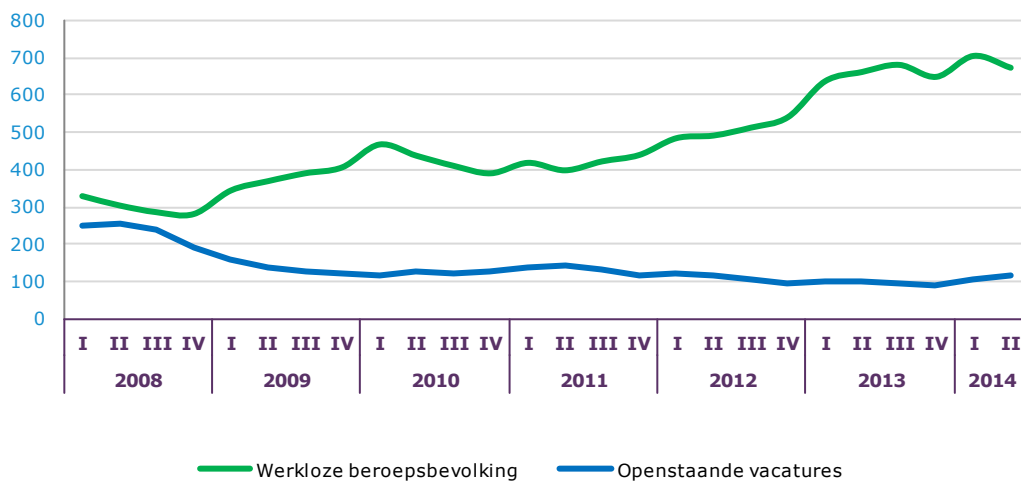
Internationaal gezien blijft Nederland echter beter dan gemiddeld presteren. De werkloosheid (bij hantering van de internationale definitie) kwam in juni uit op 6,8%: ruim onder het gemiddeld niveau van de EU van 10,2%. Daar tekenen we wel bij aan dat Nederland in de afgelopen jaren wel is opgeschoven naar het EU-gemiddelde (zie figuur 1.11).

Figuur 1.11 Werkloosheid in Europa in 2012 en 2014 (EC)⁹

De kloof tussen het aanbod van arbeid en de vraag naar arbeid wordt in beeld gebracht in de onderstaande figuur 1.12: er zijn duidelijk meer werklozen dan dat er vacatures open staan. Hierbij speelt ook dat er sprake is van kwalitatieve discrepanties: er is bijvoorbeeld veel vraag naar technisch personeel, terwijl de meeste werkzoekenden daar niet of onvoldoende voor gekwalificeerd zijn.

Figuur 1.12 Werkloze beroepsbevolking en openstaande vacatures per kwartaal, 1^e kwartaal 2008 t/m 2e kwartaal 2014 (x 1.000)

⁹ EA17 of EA18 (Euro Area) ofwel Eurozone. Dat zijn de 18 Europese landen (in 2012 nog 17) die de euro hebben ingevoerd. EU27 of EU28 (Europese Unie). Dat is een samenwerkingsverband van 28 Europese landen (voor 1 juli 2013 nog 27). http://www.europa-nu.nl/id/vq8wpvh23yz5/europese_unie_eu

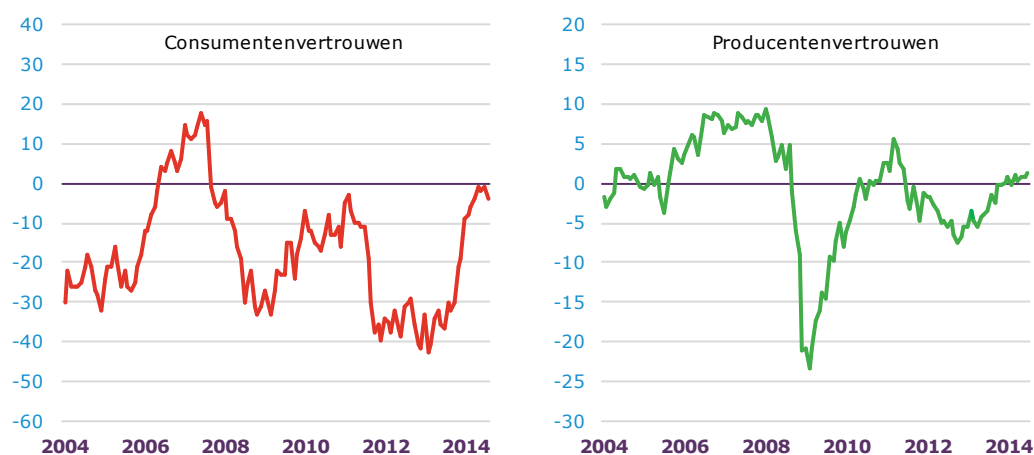
2. Verwachtingen 2014-2015

2.1. Vertrouwen producenten steeds vaker in de plus

Vertrouwen is een belangrijke factor voor economisch handelen. Het CBS meet elke maand bij consumenten en bedrijven het vertrouwen in de Nederlandse economie. Deze vertrouwensindicatoren geven ook een indruk in welke richting de economie zich naar verwachting gaat ontwikkelen. Consumenten en bedrijven met vertrouwen in de toekomst, doen meer bestedingen. En meer bestedingen betekent meer economische dynamiek. Vervolgens zijn economische ontwikkelingen de bepalende factor voor de arbeidsmarktontwikkelingen.

Het producentenvertrouwen (figuur 2.1; rechts) wordt in de loop van 2013 minder negatief en komt in het eerste halfjaar van 2014 ook vaker in de plus. Het cijfer van juli 2014 is drie jaar niet zo hoog geweest. Ondernemers hebben vooral een verbeterd oordeel over hun orderportefeuille. Hun oordeel over de orderportefeuille is sinds mei 2013 vrijwel onafgebroken verbeterd¹⁰.

Figuur 2.1 Vertrouwen in de Nederlandse economie van consumenten (links) en van producenten (rechts) tot en met juli 2014 (CBS)

Toelichting:

- Als het cijfer boven de nullijn ligt, zijn de optimisten in de meerderheid
- Als het cijfer onder de nullijn ligt, zijn de pessimisten in de meerderheid
- Bijvoorbeeld 30% van de consumenten is optimistisch en 70% pessimistisch: vertrouwen is -40% (30%-70%)

Ook uit een andere bron blijkt dat het bedrijfsleven meer vertrouwen heeft. Zo steeg de ProductManagersIndex (PMI) van het NEVI voor de industrie van 52.3 in juni naar 53.5 in juli. Dit wijst op een verbetering van de bedrijfsomstandigheden in de Nederlandse industrie. Een PMI-waarde van hoger dan 50 wijst op groei van de bedrijfsactiviteiten. Belangrijkste oorzaak volgens het NEVI is de sterke toename van de binnenlandse vraag naar industriële producten¹¹.

¹⁰ Conjunctuurbericht, 'Producentenvertrouwen op hoogste niveau in drie jaar'. 15 juli 2014

¹¹ NEVI: <https://www.nevi.nl/nieuws/hogere-productie-stuwt-inkoopactiviteiten-verder-op-nevi-pmi-juli-535>, 1 Augustus 2014. Aan de andere kant zien we dat het CBS in juni, na acht maanden van een hoger niveau, een productiekrimp in de industrie rapporteert (CBS, 'Productie industrie krimpt met 1,3%', conjunctuurbericht 8 augustus 2014). Het beeld is dus wat wisselend, maar duidelijk is wel dat het bedrijfsleven steeds meer vertrouwen krijgt.

Iets meer pessimisten bij consumenten, consumptieve uitgaven dalen in mei niet meer

In tegenstelling tot de geleidelijke toename van het producentenvertrouwen laat het consumentenvertrouwen een sterke opleving in korte tijd zien. De stemming onder consumenten blijft de afgelopen maanden iets onder de nul hangen, maar is veel beter dan in de afgelopen jaren (figuur 2.1 links). Er blijven echter wel iets meer pessimisten dan optimisten onder consumenten. En in augustus is het cijfer iets verslechterd. Opvallend is ook dat consumenten in mei iets meer hebben besteed dan een jaar eerder. Dit is de afgelopen drie jaar slechts een keer eerder gebeurd. Het beeld van de omzetontwikkeling is de detailhandel wisselt van maand op maand. Echter in het tweede kwartaal werd meer besteed dan een jaar geleden¹².

2.2. Iets meer economische activiteiten in 2014-2015

Volgens de conjunctuurklok van het CBS bevindt de Nederlandse economie zich in de herstelfase. Dat geldt voor de economie als geheel, maar de ontwikkeling van afzonderlijke indicatoren verschillen onderling in tempo en timing. Toch verkeren de meeste conjunctuurindicatoren in de opgaande fase (toename van de groei). Wel ziet het CBS dat het herstel niet verder versterkt¹³.

Voor 2014 en 2015 als geheel verwachten de economische bureaus van drie grote Nederlandse banken, het CPB en het CPB groei van de economie (tabel 2.1). Ook over de werkloosheidsontwikkeling zijn de instituten het eens: die groeit volgens alle economische instituten in 2014. Voor 2015 worden kleine mutaties verwacht: de instituten gaan uit van een zeer lichte daling.

Het Centraal Planbureau heeft in haar meest recente prognose (15 augustus) de verwachting voor de werkloosheid met 30 duizend personen verlaagd (ten opzichte van het juni-cijfer).

Tabel 2.1 Groei economie en mutatie gemiddeld werkloosheidspercentage volgens de grote Nederlandse banken en het CPB voor 2014-2015

	Economische groei (%)		Werkloosheids%		Bron
	2014	2015	2014	2015	
ABN Amro *)	0,5%	1,5%	8,7%	8,4%	ABN AMRO: Nederlandse economie in zicht, 10 juli 2014
Rabobank **)	0,5%	1,5%	7,3%	7,0%	Rabobank: Conjunctuurbeeld, 6 augustus 2014
ING	0,5%	1,3%	8,5%	8,2%	ING: opgevraagde prognose, 7 augustus 2014
CPB	0,8%	1,3%	7,0%	6,8%	CPB: Geactualiseerde CPB-raming 2014-2015, 14 augustus 2014
DNB	0,2%	1,6%	7,1%	6,8%	DNB: Economische ontwikkelingen en vooruitzichten, juni 2014
UWV ***)			5,7%	5,8%	UWV Arbeidsmarktprognose 2014-2015, juni 2014

*) ABN Amro en ING prognosticeren de gemiddelde werkloosheid in het jaar als percentage van de beroepsbevolking volgens de nationale definitie.

**) De Rabobank, het CPB en de Nederlandse Bank (DNB) prognosticeren de werkloosheid alleen volgens de internationale definitie.

***) UWV gaat uit van de economische groei van CPB en geeft een prognose van het aantal WW-uitkeringen

De verwachtingen van de economische bureaus zijn onzeker. Internationaal kan de economische situatie in ongunstige zin wijzigen door de gevolgen op de onrust in de Oekraïne¹⁴. Zo wordt Nederland geraakt door de tegenmaatregelen van begin augustus van Rusland op de Europese sancties, die zijn ingesteld wegens de Russische inmenging in het buurland Oekraïne. Risico's in eigen land zijn bijvoorbeeld vertragingen in de toename van investeringen en particuliere consumptie.

Daarnaast merken we op dat de voorspelde groeipercentages van de economie laag zijn. Ze liggen maar iets boven de verbetering van de arbeidsproductiviteit: die verbetert gemiddeld met 1 á 1½% per jaar. Dat betekent dat als de economie met 1% groeit er (gemiddeld gezien) geen banen bijkomen: een baanloze groei. En zonder nieuwe banen kan – als we uitgaan van een beroepsbevolking die niet groeit – de werkloosheid niet dalen.

¹² CBS, 'CBS: juni matige maand voor detailhandel', 13 augustus 2014 en CBS, 'Consumptie in mei stabiel na jaren van krimp', 23 juli 2014.

¹³ CBS Conjunctuurbericht 'Conjunctuurbeeld weinig veranderd', 31 juli 2014.

¹⁴ - Zo stelt ING dat er, door de tegenmaatregelen van Rusland op de Europese sancties wegens de Russische inmenging in het buurland Oekraïne, er 10 duizend banen op de tocht staan in de handel in landbouw- en voedingsmiddelen (kwekers, groothandel en transporteurs) (<http://nos.nl/artikel/684207-ing-banen-in-gevaar-door-rusland.html>), 8 augustus 2014).
- Het CBS berekent dat 0,1% (totale export) á 0,2% (export eigen makelij) van de goederenuitvoer onder de tegenmaatregelen valt (CBS, 'Boycot raakt direct slechts 0,1% van de Nederlandse goederenexport', 12 augustus 2014).
- Het CBS stelt dat er 5 duizend banen verbonden zijn aan de export van boycotgoederen (CBS, 'Boycot kost Nederland minstens 300 miljoen euro', 19 augustus 2014).

2.3. Omslag naar lichte groei werkgelegenheid in 2015

In de UWV Arbeidsmarktprognose 2014-2015 wordt – uitgaande van de economische ontwikkeling volgens het CPB – het volgende verwacht:

- De vraag naar arbeid:
  - De vraag naar arbeid reageert vertraagd op het economische herstel.
  - Bovendien is de economische groei klein en neemt de productiviteit van arbeid toe.
  - Daarnaast zijn overheidsorganisaties en de zorg bezig met het uitvoeren van hervormingen, wat in deze sectoren neerkomt om minder werkgelegenheid.
  - Het gevolg is dat de vraag naar arbeid in 2014 nog afneemt (-60 duizend). Wel is de krimp half zo groot als vorig jaar. In 2015 kan – door de hogere economische groei – de vraag naar arbeid toenemen en wordt gerekend op een banengroei met +20 duizend.
  - In 2015 groeit de werkgelegenheid voor werknemers in bijna alle marktsectoren. Uitzondering zijn de industrie (structurele ontwikkeling), financiële dienstverlening (aanpassing aan de nieuwe vraag naar diensten), landbouw en het openbaar bestuur en de zorg (hervormingen).
- Het aantal vacatures dat ontstaat, reageert snel op de economie en groeit in 2014 en 2015 met 80 á 90 duizend per jaar. In 2015 ontstaan er in totaal bijna 800 duizend vacatures.
- Het aanbod van arbeid (beroepsbevolking) blijft in de periode 2014-2015 grofweg op peil.
- In het eerste halfjaar daalt volgens de laatste cijfers het aantal WW-uitkeringen, maar over een geheel jaar gemeten wordt toch nog een lichte groei voorzien in de prognose. Mogelijk dat na verwerking van de laatste realisatiecijfers er nog verder ruimte voor een neerwaartse aanpassing: dat zal blijken uit de najaarsdoorrekening van UWV. Eind 2015 is volgens de laatste prognose het aantal WW-uitkeringen iets lager dan het jaar daarvoor¹⁵.

---

¹⁵ Het gemiddeld jaarniveau van werkloosheidsuitkeringen (als percentage van de beroepsbevolking) ligt in 2015 nog iets boven het gemiddeld jaarniveau van 2014 (zie tabel 2.1).

Colofon

Uitgave

UWV
Afdeling Arbeidsmarktinformatie en -advies

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Tel. 020 687 1367

Redactie

Arie Vreeburg
Feike Reitsma
Roland Keiren

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2014

